

PUBLIC ADMINISTRATION

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

УДК [355.291.1:355.64](73):005.336.4(477)

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У США: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Наталія Зеленко¹; Василь Зеленко²

¹Національний університет «Львівська політехніка»,
Львів, Україна

²Львівський національний університет імені Івана Франка,
Львів, Україна

Резюме. Пенсійне забезпечення військовослужбовців є однією з важливих складових соціального забезпечення кожної країни. Дана система повинна гарантувати гідний рівень пенсійних виплат, адже це сприятиме високій привабливості й перспективності служби у Національних Збройних Силах і збереженню в них найбільш підготовлених фахівців. Війна з росією ще раз доводить потребу в професійній армії, з урахуванням міжнародних практик й обраного курсу на вступ до Європейського Союзу та Північно Атлантичного Альянсу. Доволі цікавими як для аналізу, так і для адаптації в Україні є досвід реалізації соціального підтримання військовослужбовців у США, зокрема щодо отримання пенсійних виплат. Проаналізовано пенсійне забезпечення військовослужбовців США через призму пенсійних планів та пільг, на які претендує дана категорія громадян. Дослідження продемонструвало, що система пенсійного забезпечення військовослужбовців США є дієвою, цілеспрямованою та налагодженою й складається з різних видів пенсій, особистих відрахувань військовослужбовців на пенсійні рахунки, військових пенсій та пенсій за програмою федерального страхування. Автори доводять, що ця категорія населення є найбільш соціально захищеною, про що свідчать результати дослідження рівня пенсійних виплат військовослужбовцям США, що і вказує на високу ефективність даної системи пенсійного забезпечення. Відзначимо, що одним із дієвих механізмів підвищення рівня пенсійного забезпечення військовослужбовців України є адаптація, на основі наукових досліджень, кращих світових практик щодо надання пенсійних виплат цій категорії отримувачів. Проаналізовано особливості функціонування діючої системи пенсійного забезпечення військовослужбовців США. Виокремлено систему пенсійних планів та пільг, на які претендують військовослужбовці США. Розглянуто розмір пенсійних виплат військовослужбовцям США у динаміці. За результатами дослідження зроблено відповідні висновки та подано рекомендації щодо підвищення рівня пенсійних виплат військовослужбовцям в Україні, враховуючи проведений аналіз системи пенсійного забезпечення військовослужбовців США.

Ключові слова: пенсійна система, пенсійні плани, пільги, виплати, військовослужбовці, світова практика.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01.086

Отримано 25.01.2023

UDC [355.291.1:355.64](73):005.336.4(477)

PENSION PROVISION FOR MILITARY PERSONNEL IN THE USA: LESSONS FOR UKRAINE

Natalia Zelenko¹; Vasyl Zelenko²

¹*Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine*

²*Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine*

Summary. Pension provision of military personnel is one of the important components of social security of every country. This system should guarantee a decent level of pension payments, because this will contribute to the high attractiveness and perspective of service in the national armed forces and the preservation of the most trained specialists in them. The war with Russia once again proves the need for a professional army, taking into account international practices and the chosen course for joining the European Union and the North Atlantic Alliance. Quite interesting for both analysis and adaptation in Ukraine is the experience of implementing social support for military personnel in the USA, in particular, regarding the receipt of pension payments. In this paper, an analysis of the pension provision of US military personnel is carried out through the prism of pension plans and benefits that this category of citizens claims. The study demonstrated that the US military pension system is effective, focused and structured, and consists of various types of pensions, military personal deductions for retirement accounts, military pensions and pensions under the federal insurance program. The authors prove that this population category is the most socially protected, as evidenced by the results of a study of the level of pension payments to US military personnel, which indicates the high efficiency of this pension system. It should be noted that one of the effective mechanisms for increasing the level of pension provision for military personnel of Ukraine is the adaptation, based on scientific research, of the best world practices regarding the provision of pension payments to this category of recipients. The article analyzes the features of the functioning of the current system of pension provision for US military personnel. The system of pension plans and benefits claimed by US military personnel is singled out. The amount of pension payments to US military personnel in dynamics is considered. Based on the results of the study, appropriate conclusions were drawn and recommendations were made to increase the level of pension payments to military personnel in Ukraine, taking into account the analysis of the pension system of US military personnel.

Key words: pension system, pension plans, benefits, payments, military personnel, world practice.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01.086

Received 25.01.2023

Постановка проблеми. З початком повномасштабного вторгнення росії саме військовослужбовці забезпечують захист територіальної цілісності та суверенітету нашої держави, обов'язком якої має бути відповідне матеріальне підтримання військових у період проходження служби та виходу на пенсію. На жаль, наявний в Україні механізм пенсійного забезпечення військовослужбовців не забезпечує належного рівня виплат даній категорії громадян. Враховуючи сучасну військово-політичну ситуацію, це є неприпустимо й потребує негайного реагування з боку уряду відповідно до можливостей і вимог сьогодення. Відтак, важливим при цьому є аналіз світових практик пенсійного забезпечення військовослужбовців та врахування його при коригуванні механізмів надання таких пенсійних виплат в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням пенсійного забезпечення військовослужбовців США та України займалися ряд вчених, зокрема: О. Шкуропацький, С. Андрейчук, О. Марушко, М. Гасяк, О. Цеков тощо.

Як зазначає О. Шкуропацький, військовослужбовці США є найбільш соціально захищеною професійною ланкою в системі соціального захисту населення.

С. Андрейчук, О. Марушко наголошують, що належний рівень соціального забезпечення військовослужбовців США впливає на бажання американців служити в

національних Збройних силах і сприяє збереженню в них висококваліфікованих фахівців.

Цеков О. підкреслює, що пенсійне забезпечення громадян США, звільнених з військової служби, є одним із важливих елементів їх матеріального стимулювання й соціальної адаптації.

Метою дослідження є виокремлення особливостей системи пенсійного забезпечення військовослужбовців США та механізму його функціонування, розроблення відповідних висновків та подання рекомендацій щодо адаптації в українських реаліях.

Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети визначено такі наукові завдання: розглянути особливості пенсійного забезпечення військовослужбовців США; розкрити систему виплат та пільг, передбачених для військовослужбовців США; проаналізувати розмір пенсійних виплат військовослужбовцям США; подати відповідні висновки та рекомендації щодо застосування кращих практик в Україні.

Для вирішення поставлених завдань використано такі методи: статистичний, аналіз, синтез, аналогія, порівняння.

Виклад основного матеріалу. Загалом пенсійна система Сполучених Штатів Америки містить структуру з трьох рівнів: I рівень – державний, II рівень – приватний, III рівень – накопичувальний. Виплати, які нараховуються пенсіонерам, залежать від сфери, в якій вони працювали, розміру заробітної плати, трудового стажу, штату, в якому вони працювали, та багатьох інших факторів. Зауважимо, що мінімальна пенсійна виплата в США на одну особу у 2022 році становила 733 долари (24 736 грн, в той час коли в Україні – 3 868 грн) або ж 1 100 доларів (35 200 грн) на сімейну пару в місяць. Якщо розмір пенсії виходить меншим за поданий показник, то держава доплачує таку різницю [7].

Щодо пенсійного забезпечення військових Сполучених Штатів, то слід відзначити, що пенсійні виплати за строкову військову службу є невід’ємною частиною державної системи соціального забезпечення та однією із ключових елементів їх матеріального стимулювання. Військова пенсійна система США є всеохоплюючою і включає поточну військову пенсію, пенсію за федеральною програмою соціального страхування та персональні внески на індивідуальні пенсійні рахунки. За словами експертів міністерства праці США, завдяки такому пенсійному забезпеченню військовослужбовці є одними із найбільш забезпечених категорій громадян у державі. Перелік нормативних актів, що регулюють пенсійне забезпечення військовослужбовців, включає: Кодекс законів США, «Закон про збройні сили» та «Закон про модернізацію системи пенсійного забезпечення військовослужбовців», «Закон про виплати звільненим з дійсної військової служби» і «Закон про реформу пенсійного забезпечення військовослужбовців», тоді як в Україні є основний один закон, який визначає, на які пенсії мають право військовослужбовці та члени їх сімей, розміри їх виплат [8].

У США управління фінансовими ресурсами та виплатами військових пенсій покладається на пенсійний фонд Міністерства оборони (Військовий пенсійний фонд). Виплати військовим пенсіонерам здійснюються з даного фонду через Департамент фінансів Міністерства оборони США за місцем їх проживання за планом [5].

Відтак, у США є три загальновідомі плани для військовослужбовців ветеранів, згідно з якими розраховуються пенсійні виплати даній категорії. Це план «Final Pay», «High-3» та «CSB / REDUX». При цьому максимальний розмір пенсії за умовами усіх вищезазначених планів не може перевищувати 75% розрахунку посадового окладу [3]. Відповідно до цих планів розрахунок проводиться за механізмом, наведеним у таблиці 1.

Таблиця 1. Система пенсійних виплат для військовослужбовців за трьома американськими планами

Для плану Final Pay	Для плану High-3	Для плану CSB/REDUX
За основу береться 50% останнього посадового окладу; за кожен додатковий рік вислуги понад 20 років пенсія збільшується на 2,5% посадового окладу	За основу береться 50% середнього посадового окладу за будь-які три роки безперервної військової служби; за кожен додатковий рік вислуги понад 20 років пенсія збільшується на 2,5% середнього посадового окладу	За основу береться 40% середнього посадового окладу за будь-які три роки військової служби. За кожен рік понад 20 років пенсія збільшується на 3,5% середнього посадового окладу. Крім цього, даним планом вводиться виплата одноразової допомоги у розмірі 30 тис. доларів після 15 років військової служби в тому випадку, якщо військовослужбовець підписує контракт ще на п'ять років

Крім того, військовослужбовці США можуть відкривати індивідуальні пенсійні рахунки в банках, страхових компаніях, брокерських компаніях, що працюють на національному ринку цінних паперів. При цьому гроші, що перераховуються на пенсійний рахунок, не оподатковуються. Однак до 60 років ними не можна користуватися, а після досягнення 80 років рахунок необхідно закрити. Особливої уваги заслуговують військовослужбовці, які звільнилися з військової служби, адже система США гарантує таким особам: професійну перепідготовку; програму допомоги, яка сприяє подальшому працевлаштуванню; пошук нової роботи; інші пов'язані з цим послуги. Зазначена програма також має термін, оскільки вона має бути реалізована не пізніше, ніж через 10 років після звільнення зі служби [10].

Ефективність будь-якої пенсійної системи характеризує рівень пенсійних виплат. Середній розмір пенсійних виплат військовослужбовцям США у 2019 р. складав 2557 дол, 2020 р. – 2607 дол [1], 2021 р. – 2916 дол [2]. Ці дані ще раз засвідчують про адекватність та відповідність рівня виплат військовослужбовцям США. Військова пенсія в цій країні залежить, у першу чергу, від звання військовослужбовця та від вислуги років. У 2022 році рядові військовослужбовці, які провели на службі 40 років, отримують близько 2 200 доларів (70 400 грн). Офіцери і генерали зі стажем 40 років можуть отримувати пенсію від 4 000 до 18 000 доларів (128 000 до 576 000 грн) у місяць [6].

Поряд з гідним рівнем пенсійних виплат військовослужбовці, які служать на дійсній службі в збройних силах Сполучених Штатів, у тому числі в Національній гвардії та резерві з федеральною оплатою, наділені правом на отримання пільг VA як під час служби, так і після звільнення або виходу на пенсію. Є дуже широкий спектр пільг, на які претендують військовослужбовці США, зокрема: підтримку при переході на цивільну кар'єру за допомогою безкоштовного освітнього та кар'єрного консультування, програми медичного обслуговування після звільнення або виходу на пенсію для себе та членів своєї сім'ї, поліси страхування життя, освітні пільги, програми психологічної підтримки тощо. Відзначимо, що перелік пільг та детальна технологія їх отримання чітко розписана та доступна на Офіційній сторінці уряду США [4].

Висновки. Пенсійне забезпечення в США гарантує достойний рівень матеріальних виплат та пільг військовослужбовцям, які отримують пенсійні виплати, а також сприяє формуванню стабільного морально-психологічного стану особового складу. Позитивним для досвіду України є те, що військовий збройних сил США має право на участь у кількох пенсійних планах, де чітко та прозоро подано систему нарахувань пенсійних виплат. Слід звернути увагу і на діючу систему пільг з чітким механізмом їх отримання. На деякі пільги може претендувати не лише військовослужбовець, а й члени його сім'ї (зокрема медичні, освітні тощо). Велика увага приділяється психологічній підтримці військових, зокрема розроблені сайти психічного здоров'я для підтримання військовослужбовців, де можна отримати всю вичерпну

інформацію про локації та шляхи отримання психологічної допомоги в США. Всі ці дії в комплексі сприяють формуванню гідного соціального захисту військовослужбовців з боку держави, що популяризує даний вид професії. В уряді США вже давно усвідомили те, що державна політика стосовно пенсійного забезпечення військовослужбовців має бути дієвою, адже для більшості з них пенсійні виплати є важливою складовою основних джерел забезпечення їхнього життєвого добробуту. Відтак, запровадження з досвіду США окремих елементів такої публічної політики є вкрай важливим з точки зору нинішньої військово-політичної ситуації в Україні. Окрім цього, усвідомлення того, що навіть після завершення цієї війни існуватиме велика ймовірність повторення агресії, вимагає впровадження якісно нових підходів до здійснення політики оборони та захисту держави, важливою складовою якої є дієва соціально-мотиваційна складова громадян, які вирішили стати захисниками вітчизни.

Conclusions. Summarizing the results of the conducted research, we note that pension provision in the USA guarantees a decent level of material payments and benefits to military personnel who receive pension payments, and also contributes to the formation of a stable moral and psychological state of personnel. A positive thing for the experience of Ukraine is that the military of the US Armed Forces has the right to participate in several pension plans, where the system of calculation of pension payments is clearly and transparently presented. Attention should also be paid to the current system of benefits with a clear mechanism for obtaining them. Note that not only servicemen, but also members of their families (in particular, medical, educational, etc.) can claim some benefits. There is a strong focus on psychological support for the military, including mental health sites designed to support military personnel that provide comprehensive information on where and how to get psychological help in the US. All these actions in a complex contribute to the formation of decent social protection of military personnel on the part of the state, which popularizes this type of profession. The US government has long realized that the state policy regarding the pension provision of military personnel should be effective, because for most of them, pension payments are an important component of the main sources of ensuring their life well-being. Therefore, the introduction of certain elements of such public policy from the US experience is extremely important from the point of view of the current military and political situation in Ukraine. In addition to this, the realization that even after the end of this war there will be a high probability of a repetition of aggression requires the introduction of qualitatively new approaches to the implementation of defense policy and the protection of the state, an important component of which is an effective social and motivational component of citizens who have decided to become defenders of the homeland.

Список використаних джерел

1. Statistical report on the military retirement system. URL: https://actuary.defense.gov/Portals/15/MRS_StatRpt_2020%20%5bSept_%202021%5d_1.pdf?ver=kqkpi66f_kSIhY5oEn0hWQ%3d%3d (Last accessed: 03.01.2023).
2. How Much Will I Receive When I Retire From the Military? URL: <https://money.usnews.com/money/retirement/baby-boomers/articles/how-much-will-i-receive-when-i-retire-from-the-military> (Last accessed: 02.01.2023).
3. Retired Pay. 2022. Military Compensation. URL: <https://militarypay.defense.gov/Pay/Retirement/> (Last accessed: 06.01.2023).
4. VA Benefits for Military Members. U.S. Department of Veterans Affairs. URL: <https://www.va.gov/service-member-benefits/> (Last accessed: 06.10.2023).
5. Андрейчук С. К., Морушко О. О., Гасяк М. С. Стан пенсійного забезпечення військовослужбовців і членів їхніх сімей. Науковий вісник НЛТУ України. 2020. № 3. С. 75–80. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2021/31_2/14.pdf (дата звернення: 29.12.2022).
6. Пенсія ветеранів. Міністерство у справах ветеранів США. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE_%D1%83_%D1%81%D0%BF%DE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0

- %B8%20%D1%83%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BC%D1%96%D1%80%D1%96%2030%20%D1%82%D0%B8%D1%81 (дата звернення: 29.12.20122).
7. Пенсія та пенсійна система в США. URL: <https://migrant.biz.ua/sshazhittya-sshapensiia-v-ssh.html> (дата звернення: 03.01.2023).
 8. Пенсійне забезпечення військовослужбовців США. URL: <https://mil.in.ua/uk/pensiinezabezpechennia-viiskovosluzhbovtiv-ssh/> (дата звернення: 02.01.2023).
 9. Цеков Р. Особливості державної політики соціально-психологічної адаптації військовослужбовців в Україні. Політ. Сучасні проблеми науки. Секція: Управління та адміністрування в авіаційній галузі: матеріали XXII Міжнар. наук.о-практ. конф., м. Київ, 13 трав. 2022 р. Київ, 2022. (дата звернення: 30.12.2022).
 10. Шкуропацький О. І. Світовий досвід адміністративно-правового регулювання соціального захисту офіцерського складу Збройних Сил України. Вісник Харківського національного університету. 2016. № 22. С. 118–121. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/9658> (дата звернення: 29.12.2022).

References

1. Statistical report on the military retirement system. (2021). URL: https://actuary.defense.gov/Portals/15/MRS_StatRpt_2020%20%5bSept_%202021%5d_1.pdf?ver=kqkpi66f_kSlhY5oEn0hWQ%3d%3d (accessed: 03 January 2023).
2. How Much Will I Receive When I Retire From the Military? (2021). URL: <https://money.usnews.com/money/retirement/baby-boomers/articles/how-much-will-i-receive-when-i-retire-from-the-military> (accessed: 02 January 2023).
3. Retired Pay. (2022). Military Compensation. URL: <https://militarypay.defense.gov/Pay/Retirement/> (accessed :06 January 2023).
4. VA Benefits for Military Members. (2022). U.S. Department of Veterans Affairs: web-sait. URL: <https://www.va.gov/service-member-benefits/> (accessed: 06 January 2023).
5. Andreichuk S. K., Morushko O. O., Hasiak M. S. (2021) Stan pensiinoho zabezpechennia viiskovosluzhbovtiv i chleniv yikhnikh simej [The state of pension provision of military personnel and their family members]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*. (electronic journal). Vol. 3. P. 75–80. URL: https://nv.ntlu.edu.ua/Archive/2021/31_2/14.pdf (accessed: 29 December 2022).
6. Pensiia veteraniv. Ministerstvo u spravakh veteraniv SShA. (2022). URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE_%D1%83_%D1%81%D0%BF%DE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%20%D1%83%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BC%D1%96%D1%80%D1%96%2030%20%D1%82%D0%B8%D1%81 (accessed: 29 December 2022).
7. Pensiia ta pensiina systema v SShA. (2022). URL: <https://migrant.biz.ua/sshazhittya-sshapensiia-v-ssh.html> (accessed: 03 January 2023).
8. Pensiine zabezpechennia viiskovosluzhbovtiv SShA. (2013). URL: <https://mil.in.ua/uk/pensiinezabezpechennia-viiskovosluzhbovtiv-ssh/> (accessed: 02 January 2023).
9. Tsekov R. (2022). Osoblyvosti derzhavnoi polityky sotsialno-psykholohichnoi adaptatsii viiskovosluzhbovtiv v Ukraini [Peculiarities of the state policy of socio-psychological adaptation of military personnel in Ukraine] Proceedings of the Polit. Suchasni problemy nauky(Ukraine, m. Kyiv, 13 trav. 2022 r.) (eds. redkolohiia-Sliuniaiev A. S, Hrushchynska N. M, Melnychuk L. M, Sydorчук L. A., Polishchuk O. V), Kyiv: Natsionalnyi aviatsiynyi universytet, 60 p. (accessed: 30.12.2022).
10. Shkuropatskyi O. I. (2016).Svitovyi dosvid administratyvno-pravovoho rehuliuвання sotsialnoho zakhystu ofiterskoho skladu Zbroinykh Syl Ukrainy [World experience of administrative and legal regulation of social protection of officers of the Armed Forces of Ukraine] *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu*. Vol. 22. P. 118–121. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/9658> (accessed: 29 December 2022).